

ÉDITION GEBETHNER & WOLFF

No. 148

A. Michałowski

Ćwiczenia przygotowawcze   Exercices préparatoires
do etjud Fr. Chopina op. 10   aux études de Fr. Chopin op. 10

011227/10

Propriété des éditeurs pour tous les pays

GEBETHNER & WOLFF

Warszawa—Kraków—Lublin—Łódź—Paryż—Poznań—Wilno—Zakopane
New York, The Polish Book Importing Co. Inc.
Berlin, Albert Stahl

Ćwiczenia przygotowawcze

DO ETJUD CHOPIN'A OP.10.

EXERCICES PRÉPARATOIRES

AUX ÉTUDES DE CHOPIN OP.10.

ETJUDA I.

ÉTUDE I.

Opracował A. Michałowski.

1. *simile* 2. 3. *simile* 4. 5. 6. *simile* 7. 8. 9. 10. 11. *simile* 12. 13. 14.

15. *simile*

16. *simile*

simile

17. 18. 19.

(80) 20. 21. (81)

22. 23.

24. (82)

25.

26.

27.

Etjuda II.

ÉTUDE II.

(1-2)

1. *sempre legato*

2.

3.

4.

5. *etc.*

6. *simile etc.*

7. *simile etc.*

8. *etc.*

9. *etc.*

10. *etc.*

11. *etc.*

Étuda III.

ÉTUDE III.

m.d. legato

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11. *simile*

simile

12. a) *simile*

13. *m.g.* *simile*

14. *m.d.* *simile*

15. *simile*

16. (40) *simile* 17. *simile*

19. *simile*

20. *simile*

21. *simile*

Etjuda V.

ÉTUDE V.

1. *legato* *simile* etc.

2. *simile*

3. *simile* etc.

4. *simile* etc.

5. *simile* etc.

6. *simile* etc.

7. *simile* etc.

8. *simile* etc.

9. *simile* *etc.*

10. *simile* *etc.* 11 *simile* *etc.*

12. *etc.*

13. *etc.*

14. (28) *simile* *etc.*

15. (79) *simile*

16. *simile*

17. *simile*

18. *simile*

19. *simile* *etc.*

20.

21. *etc.* 22. 3 5 4 2

Etjuda VII.

ÉTUDE VII.

1. *2 1 2 1 simile* *2 1 2 1 simile* $\frac{2}{1}$

2. *2 1 2 1 simile*

2 1 2 1 simile $\frac{2}{1}$

3. *simile*

4. (1-4) *simile*

5. *2 5 1 2 5 1 2 5 simile*

6. *2 2 1 2 2 1 simile* *2 2 1 2 2 1 simile*

13. *simile*

 etc.

14. *simile*

15. *simile*

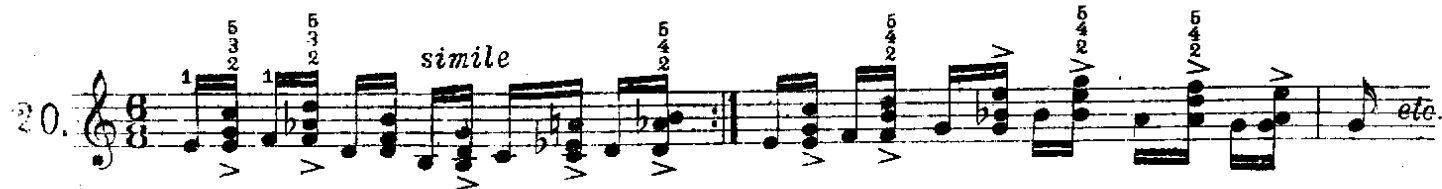
16. *simile*

 etc.

17. *simile*

18. *simile*

19. *simile*

20. *simile*

11.

12.

13. (46)

14. (89)

15. (87) *m.g.*

16. (5) *m.g.*

17. (15)

Etüda IX.

ÉTUDE IX.

1. *m. g.* 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 2. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

3. *simile* 4. *simile*

5. 1. 1. *simile* 6. *simile*

7. *simile*

Etüda X.

ETUDE X.

1. (1-4) *m. d.* *simile*

2.

3. *simile*

1. *3*

2.

3.

4.

5.

6. *etc.*

7. *simile* *5* *1* *2* *etc.*

8. *simile* *6* *1* *etc.*

9. *etc.*

10. *etc.*

11. *etc.*

12. *simile*
5 1
2
etc.

13. *simile*
5
1 2 2
etc.

14. *simile*
5
1 2 2
etc.

15. *simile*
5
1 2 2
etc.

16. *etc.*

17. *etc.*

18. *etc.*
5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 5
2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2
etc.

19. *simile*
5
1 2 1
etc.

20. *simile*
5
2 1 2
etc.

21. *simile*
5
1 2 2 2
etc.

22. *simile* *etc.*

23. *simile* *etc.*

24. *simile* *etc.*

25. *simile* *etc.*

26. *simile* *etc.*

27. *etc.*

28. *simile* *etc.*

29. *simile* *etc.*

30. *simile* *etc.*

31. *simile* *etc.*

Etjuda XI.

ÉTUDE XI.

(1-4)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

(1-4) m.g.

7.

8. *etc.*

9. *etc.*

10. *etc.*

11. *etc.*

12. *simile*

Etjuda XII.

ÉTUDE XII.

(1-8) *m.s.*

1. *simile*

2.

3.

4. *simile*

5. *simile*

4.

5.

(10) 6.

7.

8.

9.

10.

(11) 12.

14.

16.

18.

26. *simile*

(1-2)

28.

29.

30.

32.

(29)

33.

34.

35.

36.

(30)

37.

38.

39.

40. (55)

41.

42.

43.

44.

45.

OBJAŚNIENIA
do ćwiczeń przygotowawczych
A. Michałowskiego.
do etjud Chopina op. 10.

Nr. 1.

Jakkolwiek niektóre z tych ćwiczeń nie mają wprawdzie zastosowania w etjudzie, służą jednak wyłączenie do rozszerzenia ręki i kształcenia palców w szerokich pozycjach.

Wszystkie te ćwiczenia należy grać bez naprężenia ręki; akordy uderzać z przedręcza i ręka powinna być spokojna. Szereg ćwiczeń, przeznaczonych dla małej ręki, umożliwi, zapomocą ułatwionej aplikatury, przyswajanie pasaży szerokich, szczególnie w taktach 4, 32, 33 i 35.

Uwaga: Liczby w nawiasach oznaczają takty etjud Chopina, dla których są przeznaczone odpowiednie ćwiczenia przygotowawcze.

Nr. 2.

Trudność techniczna tej etjudy polega na szybkości palców w ruchach przenośnych, z dodaniem podwójnych nut na każdej ćwiartce taktu.

Ćwiczenia Nr. Nr. 1 i 6 są przeznaczone do opanowania ruchów. Nr. Nr. 7, 8 i 9 służą do osiągnięcia silnego oparcia palców, Nr. Nr. 9 i 10 do sprężystości palców, Nr. 11 do wzmocnienia 3, 4-go i 5-go palca. Trudne to ćwiczenie należy transponować do wszystkich tonacyj.

Nr. 3.

Dla zdobycia swobody w wykonywaniu tercyl, sekt i akordów podane są liczne ćwiczenia w chromatycznych pochodach. I tak: ćwiczenia 4 i 5 przygotowują do taktów 1 — 2, ćwiczenia następne obejmują dalszy ciąg etjudy od *più animato*.

Nr. 4.

Dla wprowadzenia w ruch biegnikowy palców prawej ręki są przeznaczone ćwiczenia 1 — 7. Ćwiczenia 8 — 13 służą dla lewej ręki, jako doskonałe przygotowanie do biegników i szerokich arpedżyj. Od Nr. 14-go ćwiczenia stosują się do taktów 8. 31.

COMMENTAIRES
aux exercices préparatoires
de A. Michałowski.
pour les études de Chopin op. 10.

No. 1.

Quoique certains de ces exercices n'aient pas d'adaptation pratique dans l'étude même, ils servent cependant d'une manière exclusive à favoriser l'extension de la main et à former les doigts dans les positions étendues. Tous ces exercices doivent être joués en évitant la tansion de la main, les accords doivent être pris de l'avantbras, la main doit demeurer tranquille. Plusieurs exercices destinés à l'usage d'une main menue, faciliteront à l'aide d'une application simplifiée à surmonter les obstacles des passages étendus surtout dans les mesures: 4. 32, 33 et 35.

No. 2.

La difficulté technique de cette étude consiste dans l'agilité des doigts dans les mouvements de transport en ajoutant des doubles notes à chaque quart de la mesure.

Les exercices No 1 — 6 sont destinés à acquérir la maîtrise des mouvements. Les NN 7, 8, 9, servent à obtenir aux doigts un support solide.

Les NN 9 et 10 obtiennent l'élasticité des doigts. Le No 11 sert à renforcer le 3-me, 4-me et 5-me doigt. Cet exercice d'une difficulté considérable devrait être transposé dans toutes les tonalités.

No. 3.

Pour acquérir l'indépendance dans l'exécution des tierces, des sextes et des accords l'on trouvera de nombreux exercices en ordre chromatique. C'est ainsi que: les exercices 1 — 5 préparent aux mesures 1 — 2, les exercices suivants embrassent la suite de l'étude depuis le „*più animato*“.

No. 4.

Pour habituer les doigts de la main droite au mouvement rapide de dextérité on a recours aux exercices 1 — 7.

Les exercices 8 — 13 constituent une excellente préparation pour la main gauche aux traits d'agilité et aux arpèges étendus. Depuis le No 14 les exercices sont appliqués aux mesures 8 — 31.

Nr. 5.

Zawrotną szybkość tempa, niezbędnego dla właściwego odtwarzania tej etjudy, można zdobyć przez cierpliwe przestudjowanie wszystkich tych ćwiczeń w *ges dur*, transponując je następnie do tonacji *g dur*.

Nr. 6.

Podane ćwiczenia dla obu rąk wyczerpują w zupełności wszystkie wybitniejsze kontury tej etjudy.

Nr. 7.

Cała etjuda jest napisana w podwójnych dźwiękach dla prawej ręki, mającej wykazać elastyczność palców i wytrzymałość. Wobec tak trudnego zadania należy zastosować wszystkie podane ćwiczenia, które ułatwiają opanowanie technicznych trudności.

Nr. 8.

Począwszy od tłumaczenia trylu w przedtaktie aż do szerokich arpedżyj lewej ręki, w tych ćwiczeniach streszcza się cały zasób problemów technicznych tej etjudy. Na szczególną uwagę zasługują ćwiczenia na podkładanie 1-go palca prawej ręki. (Patrz Nr. 5—8).

Nr. 9.

W ćwiczeniach tych podane są przykłady, przygotowujące do opanowania technicznej strony utworu.

Nr. 10.

Główną osnową techniczną tej etjudy jest zdobycie oktaw łamanych z dodaniem tercylj. Dla skutecznego rozluźnienia prawej ręki, studjujący znajdzie w tych ćwiczeniach materiał, ułatwiający przyswajanie trudności i wyrobienie wytrzymałości ręki.

Nr. 11.

Trudność techniczna tych ćwiczeń polega na umiejętnych i śmiałych ruchach rąk, celem trafiania pierwszych nut, stanowiących rysunek melodyjny.

Nr. 12.

Ćwiczenia te, od wstępu etjudy, mają zastosowanie w kolejnym porządku kompozycji. Główna uwaga zwrócona jest na podkładanie 1-go palca lewej ręki w pasażowaniu. Następnie idą ruchy obrotów i rzutów oraz rozdrobnione figury biegnikowe, począwszy od taktu 25. Ćwiczenia od Nr. 40 służą do zdobycia akordu w tekście 58.

No. 5.

La vertigineuse rapidité du tempo, indispensable à l'exécution voulue de cette étude peut être obtenue par une patiente répétition de ces exercices en sol bé-mol majeur, les transposant ensuite en sol majeur.

No. 6.

Ces exercices à l'usage des deux mains élaborent foncièrement tous les traits caractéristiques de cette étude.

No. 7.

Toute cette étude est écrite en sons doubles pour la main droite, devant démontrer l'élasticité des doigts et donner preuve d'endurance. Vu la difficulté de ce problème il serait désirable d'adopter tous les exercices s'y rapportant, lesquels pourront faciliter la maîtrise des obstacles techniques.

No. 8.

Ces exercices, à partir de l'explication du mode dans l'avant—mesure jusque'aux arpegges étendus de la main gauche, résumant tout un nombre de problèmes techniques. Les exercices pour la substitution du pouce de la main droite méritent une considération toute spéciale. (Voir No 5 — 8).

No. 9.

Ces exercices contiennent des exemples visant à maîtriser le côté technique de l'étude.

No. 10.

La principale teneur technique de cette étude consiste dans la maîtrise d'octaves brisées, munies de tierces.

Pour obtenir une détente efficace de la main droite l'étudiant trouvera ds. ces exercices d'abondants moyens facilitant la domination des difficultés ainsi que l'obtention de l'endurance de la main.

No. 11.

La difficulté technique de ces exercices consiste dans les mouvements des mains, habiles et hardis, dans le but d'attaquer juste les premières notes, constituant l'esquisse mélodique de l'étude.

No. 12.

Ces exercices dès l'introduction de l'étude ont leur application dans l'ordre successif de la composition. L'attention y est attirée tout spécialement vers la substitution du pouce de la main gauche dans l'exécution des passages. Suivent ensuite les mouvements de rotation et d'élanement ainsi que les figures éparpillées des traits d'agilité, à partir de la mesure 25. Les exercices depuis le No 40 servent à la maîtrise de l'accord de la mesure 58.

ÉDITION GEBETHNER & WOLFF

No. 149

A. Michałowski

Ćwiczenia przygotowawcze   Exercices préparatoires
do etjud Fr. Chopina op. 25   aux études de Fr. Chopin op. 25

Propriété des éditeurs pour tous les pays

GEBETHNER & WOLFF

Warszawa—Kraków—Lublin—Łódź—Paryż—Poznań—Wilno—Zakopane

New York, The Polish Book Importing Co. Inc.

Berlin, Albert Stahl

3.

4.

4

5.

Musical notation for system 5, measures 4-5. Treble and bass clefs, key signature of three flats, common time. Features a rhythmic pattern of eighth notes with accents.

simile

Musical notation for system 5, measures 6-7. Treble and bass clefs, key signature of three flats, common time. Continuation of the rhythmic pattern.

Musical notation for system 5, measures 8-9. Treble and bass clefs, key signature of three flats, common time. Continuation of the rhythmic pattern.

6.

Musical notation for system 6, measures 10-11. Treble and bass clefs, key signature of three flats, common time. Continuation of the rhythmic pattern.

Musical notation for system 6, measures 12-13. Treble and bass clefs, key signature of three flats, common time. Continuation of the rhythmic pattern.

Musical notation for system 6, measures 14-15. Treble and bass clefs, key signature of three flats, common time. Continuation of the rhythmic pattern.

6

13.

14.

15.

legato

16.

17.

18.

19.

20. *legato*

21. *legato*

22. *m. d.*

11. *legato* *etc.*

12.

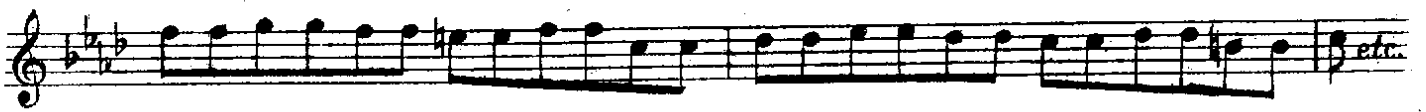
 etc.

13. *simile*

 etc.

14. *simile*

 etc.

Étjuda III.

ÉTUDE III.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

12

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15. (1-2) *m.g.* 16.

17. 18.

19. 20. 21.

Étude IV.

ÉTUDE IV.

(1-4)

1. *etc.*

2. *etc.*

3. *etc.*

4. *etc.*

5. *etc.*

6. *etc.*

7. *etc.*

8. *etc.*

9. *etc.*

10. *etc.*

11. *etc.*

12. *etc.*

13. *etc.*

14. *etc.*

15. *etc.*

16. *etc.*

17. *etc.*

18. *etc.*

19. *etc.*

20. *etc.*

21. *etc.*

22. *etc.*

23. etc.

(1. 2) *m.g.*

24. etc.

25. etc.

26. etc.

27. etc.

Étuda V.

ÉTUDE V.

(1-8) *legato*

simile

1.

2.

(98-105)

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10. Musical notation for exercise 10, first staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing down, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

Musical notation for exercise 10, second staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing up, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

11. Musical notation for exercise 11, first staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing down, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

Musical notation for exercise 11, second staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing up, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

12. Musical notation for exercise 12, first staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing down, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

Musical notation for exercise 12, second staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing up, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

13. Musical notation for exercise 13, first staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing down, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

Musical notation for exercise 13, second staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing up, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

14. Musical notation for exercise 14, first staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing down, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

Musical notation for exercise 14, second staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing up, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

14.^a Musical notation for exercise 14a, first staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing down, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

Musical notation for exercise 14a, second staff. Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth notes with stems pointing up, starting on G4 and moving in a stepwise fashion.

14^b

14^c

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

(29-86)
23.

24.

(99)
25.

26.

(45-48)
1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

Étuda VI.

ÉTUDE VI.

3	4	3	4
3	5	3	5
4	5	4	5
3	5	4	5

simile

4	5	4	3
3	4	3	4
3	5	3	5
4	5	4	5

simile

1.

3	5	4	5
3	5	3	4
4	5	3	6

simile

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

3	4	3	4	
a.	1	2	1	2
b.	1	2	1	2
c.	1	2	1	2
d.	1	2	1	2
e.	1	2	1	2
f.	1	2	1	2
g.	1	2	1	2
h.	2	3	2	3

9.

3	5	4	3	4	4	5	4	5	3	4	3	4	5	4	5	3	4	5	3	4	5	3	4	3	4	
a.	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
b.	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
c.	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
d.	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
e.	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
f.	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2

10.

simile *etc.* *simile* *etc.* *etc.*

11. *m.g.* 3 3 3 3 1 1 2 3 2 1 4 1 5 3 3 3 2 1 1 2

12. *m.g.* 1 1 2 2 1 1 2 2 1 2 3 1 4 2 *m.g.* 6 4 2 5

13.

14.

15.

16.

17.

18. a) b)

19. c) d) e)

m.d.

3	4	5	4
1	2	3	2
4	3	4	3
2	1	2	1
4	5	4	5
2	1	2	1
3	4	5	4
2	1	3	1
4	4	5	4
2	1	2	1
5	4	5	4
1	2	1	2

simile

20.

21.

13.

1. *m. g.*

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

8.

8.

9.

10.

11.

12. (81-82)

Etjuda XI.

2.

1.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

9.

etc.

10.

a) b)

etc. etc.

11.

etc. etc.

12.

etc.

13.

etc.

14.

a) b)

etc. etc.

15. *etc.*

16. *etc.*
simile

17. *etc.*

18. *etc.* *etc.* *etc.*

etc. *etc.* *etc.*

19. *etc.*
simile

20. *etc.*

ODBITO NA PAPIERZE KRAJOWYM Z
"FABRYKI TENTUR I PAPIERU PILICA"

G 6634 W

Lit. "LIRA" ul. Kopernika №15

BIBLIOTEKA CL.
AMFC
w Warszawie

68583

OBJAŚNIENIA

do ćwiczeń przygotowawczych
A. Michałowskiego
do etjud Chopina Op. 25.

Nr. 1.

Dla zdobycia wprawy przy wykonywaniu małych nut w etjudzie Nr. 1 służą podane niżej ćwiczenia, które należy studjować z początku wolno, przy zupełnej swobodzie balansujących ruchów ramienia, oraz umiejętnym przesuwaniu dłoni, szczególnie w szerokich arpedżjach. Bogaty materiał techniczny, zawarty w tych ćwiczeniach, wyczerpuje zakresłą trudność etjudy, polegającą na wyrobieniu sprężystości palców i ścisłym łączeniu nut, a to dla wyrównania siły palców w pasażowaniu.

Uwaga: Liczby w nawiasach oznaczają takty etjud Chopina, dla których są przeznaczone odpowiednie ćwiczenia przygotowawcze.

Nr. 2.

Pierwsze trzy ćwiczenia przeznaczone są do ruchu posuwalnego w porządku diatonicznym i chromatycznym.

Ćwiczenia na sekundy małe i wielkie muszą być grane przy nadmiernym zwięzieniu ręki dla zdobycia sprężystości palców i legato. Ćwiczenia następne ułatwiają przyswojenie figur biegnikowych, znajdujących się w oryginale.

Uwaga: Przykłady pod Nr. 9 i 13 należy grać wolno, ściśle według wartości skróconych nut: spiccato i staccato.

Nr. 3.

Utrwalenie pozycji akordów a następnie zdobycie ruchliwości palców zapomocą odpowiednich ćwiczeń, podanych w różnorodnych odmianach, posłużą jako niezawodny środek do osiągnięcia technicznej doskonałości przy studjach nad etjudą Nr. 3.

Nr. 4.

Prowadzenie tematu, znajdującego się w górnych nutach trzygłosowych akordów, jest zadaniem głównym. Celowi temu odpowiadają liczne ćwiczenia, dające możność opanowania trudności, zawartych w 4-tej etjudzie. Ćwiczenia dla lewej ręki umożliwiają trafianie basowych nut z akordami i naodwrot.

COMMENTAIRES

aux exercices préparatoires
de A. Michałowski pour les études
de Chopin Op. 25.

No. 1.

Les exercices sous-cités servent à acquérir l'habileté dans l'exécution des notes menues dans l'étude No 1. Ces exercices doivent être étudiés tout d'abord lentement tout en gardant une indépendance absolue des mouvements balançants provenant du bras, et en faisant glisser habilement la main surtout dans les arpeges étendus. Le riche matériel technique contenu dans ces exercices prévoit toutes les difficultés de cette étude, consistant à former l'élasticité des doigts et à observer une stricte liaison des notes. Une accentuation juste des notes est recommandée ici afin d'égaliser la force des doigts dans les passages.

No. 2.

Les premiers trois exercices enseignent le mouvement glissant en ordre diatonique et chromatique. Les exercices pour les secondes petites et grandes doivent être employés dans le cas d'une extrême étroitesse de la main afin de donner l'élasticité aux doigts et leur apprendre le legato.

Les exercices suivants facilitent la maîtrise des traits d'agilité contenu dans l'original de l'ouvrage.

Note: Les exemples des N 9 & 13 doivent être exécutés lentement en observant strictement la valeur des notes finies: spiccato et staccato.

No. 3.

La solidification de la position des accords ainsi que la dextérité des doigts obtenues au moyen des exercices répondant à ce besoin, présentés sous différentes variations, constitueront un moyen efficace pour obtenir la perfection technique en exécutant l'étude No 3.

No. 4.

Le signalement continu du thème contenu dans les notes supérieures des accords à trois voix constitue l'objet principal de l'étude. A ce but répondent de nombreux exercices, donnant la possibilité de maîtriser les difficultés de la 4-me étude. Les exercices pour la main gauche permettent de viser juste les notes dans la basse ensemble avec les accords ainsi que dans le mouvement contraire.

Nr. 5.

W bogatym materiale ćwiczeniowym są wyzyskane wszystkie problemy techniczne, nadające się do zdobycia niezbędnych ruchów akordowych, bądź pasażowych. Zalecić zarazem można grającym tworzenie podobnych kombinacji ćwiczeniowych wedle podanych wzorów.

Nr. 6.

Wielorakie palcowanie zasadniczych figur etjudy stanowi poniekąd podstawę do przyswojenia techniki podwójnych nut, t. j. trylu, gamy diatonicznej i chromatycznej. Akompanjament lewej ręki (takt piąty) jest przedstawiony w różnych figurach, które służą do utrwalenia w grze tego ważnego czynnika akordowego, — patrz ćwiczenia: 11 — 18.

Nr. 7.

Zwraca się przytem uwagę na tercjowe ćwiczenia Nr. Nr. 19, 20 i 21, które należy grać dość wolno, są bowiem bardzo trudne, ze względu na niezwykle oryginalną aplikaturę, działającą nadzwyczaj świetnie na sprężystość i siłę palców.

Nr. 8.

W gamie chromatycznej (ćwicz. Nr. 2) na uwagę zasługuje trudne przejście legato z h na b w dół, które można wykonać, stosując zrećnie przesunięcie czwartego palca na piąty. Następne ćwiczenie na seksty w porządku diatonicznym i chromatycznym do góry i na dół doskonale przygotowują do opanowania tego rodzaju techniki. Ćwiczenie Nr. 16, dla wielorakiej aplikatury jest b. korzystne do przestudjowania dokładnego.

Nr. 9.

W celu zdobycia elastycznej sprawności przedręcza (poignet), stanowiącego tak ważny czynnik w grze fortepianowej, przeznaczona jest połowa ćwiczeń dla prawej ręki. Ćwiczenia dla lewej ręki wyczerpują liczne sposoby przyswojenia akordów, jako akompanjamentu do 9-tej etjudy.

No. 5.

Dans le matériel abondant des exercices sont épuisés tous les problèmes techniques aptes à assimiler les indispensables mouvements dans les accords et dans les passages. Il serait à recommander aux pianistes de former d'autres combinaisons d'exercices de ce genre selon les exemples présentés.

No. 6.

Le doigté varié des principaux groupes de figures dans cette étude, constitue pour ainsi dire la base pour s'assimiler la technique des notes doubles, comme le trille ou la gamme diatonique et chromatique. L'accompagnement de la main gauche (mesure 5) est présenté dans de différentes figures, servant à fixer dans le jeu ce facteur si important pour la bonne exécution des accords.

No. 7.

Les exercices pour les tierces NN 19, 29 & 21 méritent une considération toute spéciale. Ces exercices doivent être joués très lentement étant très difficiles en vue de leur application bien originale, agissant d'une manière efficace sur l'élasticité et la force des doigts.

No. 8.

Dans la gamme chromatique (ex. 2) il faut considérer la transition difficile legato du en si bémol en bas, lequel passage peut être exécuté au moyen d'une habile substitution du 4-me doigt pour le 5-me. Les exercices qui suivent, pour les sextes, exécutés en ordre diatonique et chromatique en haut et en bas préparent parfaitement à l'acquisition de ce genre de technique. L'exercice N. 16, disposant d'une application variée est très utile pour la connaissance approfondie de l'étude en question.

No. 9.

La moitié de ces exercices est destinée à la main droite, dans le but d'acquérir l'élastique dextérité du poignet, constituant un si important facteur dans l'art pianistique. Les exercices pour la main gauche donnent de nombreux moyens de maîtriser les accords, qui font l'objet de l'accompagnement dans la 9-me étude.

Nr. 10.

Ćwiczenia Nr. Nr. 1 — 6 służą do osiągnięcia ruchliwości trzech skrajnych palców obu rąk, jako przygotowanie do oktaw.

Następne przykłady na oktawy legato dla górnych i staccato dla dolnych nut, stosowane naprzemian każdą ręką oddzielnie, przysposabiają grającego do zwalczania trudności tego rodzaju. Ćwiczenie Nr. 12 stosuje się do pierwszych taktów dziesiątej etjudy części drugiej w tonacji h dur. Przy grze oktaw należy zwracać uwagę na ścisłe łączenie prawą ręką 3-go palca z 4-tym (ćwicz. Nr. 10 takt 2-gi).

Nr. 11.

Celem zdobycia wytrzymałości prawej ręki, podane są różnorodne ćwiczenia, poczynawszy od gamy chromatycznej (ćwicz. Nr. 1), gdzie należy stosować zgrabne zsuniecie 5-go palca z c na h aż do szeregu figuracji, opartych na nutach trzymanyh. Ważne ćwiczenie na

Nr. 10.

Ćwiczenia Nr. Nr. 1 — 6 służą do osiągnięcia ruchliwości trzech skrajnych palców obu rąk, jako przygotowanie do oktaw.

Następne przykłady na oktawy legato dla górnych i staccato dla dolnych nut, stosowane naprzemian każdą ręką oddzielnie, przysposabiają grającego do zwal-

Nr. 12.

Przestawianie 1-go palca na 5-ty w szybkim ruchu pasażowym obu rąk wymaga niezawodnej pewności w trafianiu właściwych dźwięków.

Otóż od przykładu 2-go rozpoczynają się ćwiczenia w tym zakresie, a mianowicie: dźwięk G (cała nuta) należy uderzyć 5/1 palcami, 4-ym zaś i 2-im ćwiczyć z początku pojedynczo, następnie uderzać razem tercję e/c. W przykładzie Nr. 3 zadanie polega na uderzeniu oktawy C prawą ręką i dotykaniu 1-ym palcem górnego C jako nuty trzymanej, lecz nie uderzanej, to samo odwrotnie. Dalsze rzuty akordowe i figuracje mają na celu ułatwienie w opanowaniu różnorodnych trudności pasażowych 12-tej etjudy.

No. 10.

Les exercices NN 1—6 servent à acquérir l'agilité du 3-me, 4-me et 5-me doigt des deux mains, comme préparation aux octaves Les exemples suivants pour les octaves legato pour les notes supérieures et staccato pr. les inférieures exécutés tour à tour par chaque main à part préparent le pianiste à vaincre ce genre de difficultés.

L'exercice N. 12 s'applique aux dix premières mesures de la dixième étude dans la deuxième partie, tonalité si majeur. Dans l'exécution des octaves il faut observer une exacte liaison par la main gauche du 3-me avec le 4-me doigt (exercice Nr. 10 mesure 2).

No. 11.

Dans le but d'obtenir l'endurance de la main droite l'on trouvera des exercices variés en commençant par la gamme chromatique (Nr. 1) où il faut employer un adroit glissement du 5-me doigt du do sur le si, jusqu'à tout un nombre de positions différentes basées sur des

No. 10.

Les exercices NN 1—6 servent à acquérir l'agilité du 3-me, 4-me et 5-me doigt des deux mains, comme préparation aux octaves Les exemples suivants pour les octaves legato pour les notes supérieures et staccato pr. les inférieures exécutés tour à tour par chaque main à part préparent le pianiste à vaincre ce genre de difficultés.

No. 12.

La substitution du pouce en place du 5-me doigt dans un mouvement animé de passages, exécutés par les deux mains, exige une sûreté immuable de viser les sons voulus.

A partir de l'exemple N° 2 commencent les exercices visant le but suscitè comme dans le cas suivant: Le son Sol (ronde) doit être touché par le 5/1 doigt simultanément en exerçant le 4-me et 2-me doigt, d'abord sur des notes simples, ensuite en prenant la tierce, do — mi. Dans l'exemple N° 3 il s'agit de prendre l'octave du Do de la main droite en touchant du pouce le Do supérieur comme note tenue mais non frappée, la même manoeuvre à rebours. Les élancements d'accords et autres figures qui suivent ont pour but la facilitation de dominer les maintes difficultés des nombreux passages de la 12-me étude.